

ΣΥΡΙΖΑ
ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΥΣΚΟΛΟΤΗΤΑ ΕΛΛΕΓΧΩΝ
Α. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ 4486
25-2-20

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς Υπουργούς:

- Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ)
- Περιβάλλοντος κι Ενέργειας

ΘΕΜΑ: Αντιμετώπιση της «σφήκας της καστανιάς»

Προς τα μέσα του έτους 2016, το έντομο *Dryocosmuskyriphilus* - *Yasumatsu*, γνωστό ως «σφήκα της καστανιάς», είχε ήδη αφανίσει σχεδόν το 80% της παραγωγής κάστανου της Ιταλίας. Η έλλειψη του καρπού, διπλασίασε την τιμή παραγωγού και έστρεψε το ενδιαφέρον των αγροτών στα εγκαταλειμμένα καστανοπερίβολά τους. Δυστυχώς όμως το 2014, εμφανίστηκε η «σφήκα» και στη χώρα μας, ξεκινώντας από την Άνω Μηλιά Πιερίας, πιθανότατα μέσω καλλιεργητικού υλικού που είχε εισαχθεί από την Ιταλία. Το έντομο αυτό προσέβαλε διάφορα είδη καστανιάς στην ελληνική επικράτεια, προκαλώντας υποβάθμιση της παραγωγής και σημαντική απώλεια εισοδήματος των παραγωγών κάστανου.

Χωρίς καθυστέρηση και μετά και από κοινοβουλευτικές παρεμβάσεις με κατάθεση ερωτήσεων, αλλά και παραστάσεις στα αρμόδια Υπουργεία, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ανέλαβε μια σειρά από πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του ανησυχητικού αυτού φαινομένου.

Ήδη από τις 13 Σεπτεμβρίου 2016 που εκδόθηκε η ΚΥΑ για την Δενδροκομική εκμετάλλευση καστανοτεμαχίων, από τους αναπληρωτές Υπουργούς ΠΕΝ και Οικονομικών (ΦΕΚ Β 3095/2016), υπήρξε πρόβλεψη για το θέμα αυτό και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 παρ.ζ. θεσπίζεται η υποχρέωση των δικαιούχων να γίνεται έλεγχος προέλευσης φυτευτικού υλικού για τυχόν προσβολές από το έντομο σφήκα της καστανιάς (*Dryocosmuskyriphilus*) για την αποφυγή εξάπλωσής του και σε περίπτωση προσβολής να υποχρεούνται να ενημερώσει άμεσα τις αρμόδιες Υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου ώστε στην περιοχή να παρθούν τα απαραίτητα μέτρα.

Από το 2017, η προηγούμενη ηγεσία του ΥΠΑΑΤ σε συνεργασία με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), αποφάσισε τη βιολογική καταπολέμησή της, βάσει δεδομένων από την εφαρμογή της σε χώρες όπως στη Γαλλία, τη Σλοβενία, την Κροατία, με τις στοχευμένες εξαπολύσεις ενός παρασιτοειδούς, ωστόσο ωφέλιμου εντόμου, ονόματι *Torymussinensis*, φυσικού εχθρού της σφήκας της καστανιάς, που δεν συναντάται όμως στην Ελλάδα, γι' αυτό η προμήθειά του προβλέφθηκε από την Ιταλία.

Μετά από συντονισμένες ενέργειες της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και άλλων Υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ το ωφέλιμο έντομο *Torymussinensis* καταχωρήθηκε στον Εθνικό Κατάλογο Μακρο-οργανισμών, ενώ σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάχθηκε οικονομικός φάκελος για την αντιμετώπιση του ζητήματος ώστε να υπάρξει άμεση, δραστική λύση που θα ανακόπτει και θα καταπολεμά την εξάπλωση της ζημιογόνου σφήκας.

Η προηγούμενη πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ προχώρησε στη συνέχεια συντονισμένα σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες για την χρηματοδότηση του έργου. Συγκεκριμένα, με την υπ' αριθμ.1018/7.3.2017 απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕΝ εγκρίθηκε το χρηματοδοτικό πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου «Προστασία και αναβίθμιση Δασών 2017». Στη συνέχεια οι αρμόδιες Υπηρεσίες εισηγήθηκαν προς το Πράσινο Ταμείο την ένταξη στο ως άνω χρηματοδοτικό πρόγραμμα του ερευνητικού προγράμματος για την βιολογική καταπολέμηση της σφήκας της καστανιάς και την χρηματοδότηση αυτού από τον ειδικό φορέα Δασών του Πράσινου Ταμείου.

Σε συνέχεια των παρεμβάσεων αυτών το Διοικητικό Συμβούλιο του Πράσινου Ταμείου με την απόφασή του 121/2-3-2017 ενέταξε και χρηματοδότησε το ερευνητικό πρόγραμμα «*Βιολογική Καταπολέμηση της σφήκας της Καστανιάς (Dryocosmuskyriphilus) στην Ελλάδα με ελεγχόμενη εξαπόλυση του ωφέλιμου εντόμου Torymussinensis και έρευνα της επίδρασής του στους πληθυσμούς της σφήκας*» από τον Ειδικό Φορέα Δασών του ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ έτους 2017, συνολικής δαπάνης € 157.960,00.

Οι εξαπολύσεις των ωφέλιμων εντόμων πραγματοποιήθηκαν με την συνεργασία των εκπροσώπων του ΥΠΑΑΤ και του ΜΦΙ με τις κατά τόπους αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), τις Δασικές Υπηρεσίες, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους ενδιαφερόμενους συνεταιρισμούς καστανοπαραγωγών και μεμονωμένους παραγωγούς κάστανου, πρώτα σε δασικές εκτάσεις και καστανοπερίβολα των Περιφερειακών Ενοτήτων Λάρισας, Πιερίας, Κοζάνης, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Δράμας, Καβάλας, Αρκαδίας και Λακωνίας, όπου έχουν

εντοπιστεί κρούσματα (θύλακες) προσβολών και ακολούθησαν εξαπολύσεις στις Περιφερειακές Ενότητες Εύβοιας, Φθιώτιδας, Ευρυτανίας και Αιτωλοακαρνανίας. Τα ακριβή σημεία-δένδρα της κάθε εξαπόλυσης των ωφέλιμων εντόμων καταγράφηκαν γεωχωρικά (με GPS) και η εγκατάσταση των εντόμων, η προσαρμογή τους στο ελληνικό οικοσύστημα και η αποτελεσματικότητα της καταπολέμησης των εντόμων της σφήκας της καστανιάς θα αποτελούσαν αντικείμενο μελέτης στη διάρκεια των επόμενων ετών, προκειμένου να αξιολογηθεί η μέθοδος, σε σύγκριση με τα θετικά αποτελέσματα που είχαν ήδη καταγραφεί στην Ιταλία.

Η επιτυχημένη και αποτελεσματική συνεργασία των αρμόδιων υπουργείων στην άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος της σφήκας του καστανού κατά τη διάρκεια της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ πρέπει να στηριχτεί και να συνεχιστεί και από τη σημερινή πολιτική ηγεσία.

Επειδή για την επιτυχή εκτέλεση του προγράμματος καταπολέμησης της σφήκας οι καλλιεργητές δεν πρέπει να ψεκάζουν στις περιοχές όπου εξαπολύθηκε το ωφέλιμο έντομο, άλλως θα το εξολοθρεύσουν και δεν θα υπάρχει αποτέλεσμα.

Επειδή με την υπ' αρ. 2014/690/ΕΕ Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει καταργηθεί η προηγούμενη απόφαση (2006/464/ΕΚ), που αφορούσε στη λήψη έκτακτων μέτρων για την πρόληψη της εξάπλωσής του και έτσι έχουν περιορισθεί οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι.

Επειδή βάσει της εμπειρίας και των παραδειγμάτων από τις χώρες όπου το έντομο έχει εντοπισθεί, η σφήκα του κάστανου στην Ελλάδα απειλεί άμεσα την συνολική παραγωγή και είναι συνεχώς επιτακτική η συνεπής και στοχευμένη αντιμετώπιση του προβλήματος.

Επειδή η παραγωγή κάστανου εξελίχθηκε σε σημαντικό τομέα της αγροτικής παραγωγής, κυρίως για περιοχές της χώρας μας, όπως η ορεινή Πιερία, που πρόσφατα επανέκαμψαν στην καστανοπαραγωγή, αφότου η αυξημένη ζήτηση από το εξωτερικό προσέφερε επαγγελματική διέξοδο με σημαντικά εισοδήματα για τους κατοίκους αυτών των περιοχών.

Με βάση τα ανωτέρω ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Πόσες συνολικά εστίες ωφέλιμου εντόμου *Torymus sinensis* έχουν εγκατασταθεί μέχρι σήμερα στη χώρα μας, με πόσα ωφέλιμα έντομα ανά εστία;
2. Πώς εξελίσσεται η εφαρμογή του προγράμματος καταπολέμησης της σφήκας καστανού και ποια η παρακολούθησή του, μετά την ελεγχόμενη εξαπόλυση του ωφέλιμου εντόμου *Torymussinensis*;

3. Κρίνεται επαρκής η μέχρι σήμερα εξαπόλυση ή απαιτείται ενίσχυσή της;
4. Ποιες είναι οι ολοκληρωμένες οδηγίες που δώσατε προς τις κατά τόπους αρμόδιες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ), τις Δασικές Υπηρεσίες, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους ενδιαφερόμενους συνεταιρισμούς καστανοπαραγωγών και μεμονωμένους παραγωγούς κάστανου, ιδίως για την αποφυγή ψεκασμών όπου έχει γίνει η ελεγχόμενη εξαπόλυση του ωφέλιμου εντόμου *Torymussinensis*;
5. Ποια τα μέχρι σήμερα καταγεγραμμένα συμπεράσματα του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου;
6. Ποιος είναι ο οικονομικός προγραμματισμός του υπουργείου για την απρόσκοπτη συνέχιση του προγράμματος καταπολέμησης της σφήκας κασάνου ανά τη χώρα όχι μόνο στα ιδιωτικά αλλά και τα καστανοχώραφα που βρίσκονται σε δημόσιες εκτάσεις;
7. Ποιες είναι οι προσπάθειες του υπουργείου σας για την συνέχιση της χρηματοδότησης από το Πράσινο Ταμείο του προγράμματος καταπολέμησης της σφήκας κασάνου;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Σκούφα Ελισσάβητ (Μπέττυ)

Αραχωβίτης Σταύρος

Φάμελλος Σωκράτης

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αλεξιάδης Τρύφων

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Μάλαμα Κυριακή

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπουρνούς Ιωάννης

Παππάς Νικόλαος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Τσίπρας Γεώργιος